

ΠΟΙΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΛΗΡΙΚΟΣ
ΚΑΙ ΠΟΙΟΣ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΛΗΡΙΚΟΣ

**(Εισήγηση τού Θεοφ. Επισκόπου Ανδίδων κ. Χριστοφόρου
στήν Σύναξη τών ιερέων τής Ι. Μητροπόλεως Τορόντο 21-10-2010)**

Αποτελεί πράγματι εξαιρετική τιμή αλλά και μεγάλη ευθύνη για όλους μας, τó γεγονός ότι έχομε επιλεγεί από τó Θεό νά είμαστε κληρικοί. Ο ίδιος Ο Κύριος βεβαιώνει «ούχ υμείς με εξελέξατε αλλ' Εγώ εξελεξάμην υμάς» (Ιω. 15, 16). Κληρικός σημαίνει τó πρόσωπο που κληρώθηκε για νά υπηρετήσῃ τó Θεό καί τούς ανθρώπους. Στή πρώτη Εκκλησία οι χριστιανοί «εξέλεξαν Στέφανον άνδρα πλήρη Πνεύματος Αγίου» καί τότε οί Απόστολοι τόν χειροτόνησαν διάκονον. Ο άγιος Ιωάννης ό Χρυσόστομος λέγει «ούκ αρκεί μόνη ή Χάρις αλλά δει καί χειροτονίας, ώστε προσθήκη Πνεύματος Αγίου». Τούτο σημαίνει ότι στόν λαϊκό πού είναι πνευματικός άνθρωπος, προστίθεται καί ή χειροτονία, για νά λάβει τήν ειδική ιερωσύνη.

Καί τó ερώτημα που προκύπτει είναι:

Ζεί κάθε κληρικός σύμφωνα μέ τήν καθοδήγηση τού Αγίου Πνεύματος ή μήπως ή όλη συμπεριφορά του δέν αρμόζει προς τó ιερόν του αξίωμα;

«Ποιός λοιπόν πρέπει νά είναι καί ποιός δέν πρέπει νά είναι ό κληρικός;

Θά μού επιτρέψετε νά αρχίσω από τó δεύτερο:

«Α' Ποιός δέν πρέπει νά είναι ό κληρικός;»

Κατ' αρχήν, ό Απόστολος Παύλος γράφει για τον κληρικό «μή πάροινον είναι, μή πλήκτην, μή αισχροκερδή...άμαχον, αφιλάργυρον» (Α' Τιμ. 3,3). Δηλαδή, νά μή βιαιοπραγεί, νά μή επιζητεί κέρδη μέ αισχρά μέσα, νά αποφεύγει τίς φιλονικείες, καί νά μή αγαπά τά χρήματα, διότι «ρίζα πάντων τών κακών εστί ή φιλαργυρία.» (Α' Τιμ. 6, 10). Καί προσθέτει για τόν κληρικό «ανέγκλητον είναι ως Θεού οικονόμον, μή αυθάδη, μή οργίλον» (Τιτ. 1, 7) δηλ. ό κληρικός νά είναι ακατηγόρητος, όχι αυθάδης, καί νά μήν οργίζεται. Περιπτώσεις σαν αυτές καί άλλες ποικίλες αδυναμίες μάς θυμίζουν τó του Αγίου Ιωάννη Χρυσοστόμου ότι «Ο Θεός ού πάντα χειροτονει, αλλά διά πάντων ενεργεί.» Μέ άλλα λόγια, ό Θεός δέν συμφωνεί μέ όλες τίς χειροτονίες, όμως καί ό ανάξιος κληρικός τελεί έγκυρα μυστήρια. Ο άγιος Νικόλαος ό Καβάσιλας μάλιστα προσθέτει ότι ένας απρόσεκτος κληρικός μπορεί εξωτερικά νά έχει ακώλυτη τήν ιερωσύνη, αλλά εσωτερικά ή συνείδηση του τόν ελέγχει καί τόν καταμαρτυρεί μάλιστα για τίς κρυφές πτώσεις του.

Σοβαρός κίνδυνος για τόν ιερέα είναι καί ή «συνήθεια.» Νά τελεί δηλ. τίς ιερές ακολουθίες μηχανικά, σαν μία τυπική επανάληψη, οπότε μέ τόν καιρό, ή αίσθηση τής πρώτης Χάριτος της χειροτονίας, εξασθενεί σιγά-σιγά, με αποτέλεσμα νά μή προσέχει στά νοήματα τών λειτουργικών κειμένων, αλλά τά μεν χείλη νά προφέρουν τίς εκφωνήσεις, ενώ ό νους καί ή αμαρτωλή φαντασία τυρβάζουν περί πολλά. Τούτο μαρτυρεί ό Καβάσιλας λέγοντας «ένδοθεν κρυπτώς λαγνεύων μολυνόμενος.»

Αχιλείος πτέρνα του κληρικού είναι τó ήθος του. Είναι τόσον πολλές οί παγίδες τού διαβόλου καί οί προκλήσεις τών πονηρών ανθρώπων, τών computers, τού internet, καί άλλων μεθοδειών τού πονηρού που άν δέν προσέξει έξ αρχής καί υποχωρήσει στό πρώτο πειρασμό, τότε θά εμπλακεί σε ατέρμονες περιπέτειες καί τελικά θά θρηνήσει

τήν απώλεια τής καθαρότητός του, μέ όλες τīs τραγικές συνέπειές, ίσως καί τήν έκπτωση από τήν ιερωσύνη. Αυτός ό κληρικός, κατά τον άγιο Θεόγνωστο θά πέσει «εις χείρας Θεού ζώντος μετ' οργής ού φειδόμενον φιλανθρώπως». Γι' αυτό ό άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος εκφράζει τήν γνώμη «ούκ οίμαι πολλούς έν τοίς ιερέυσι τούς σωζομένους, αλλά πολλούς πλείους τούς απολλυμένους». Δέν νομίζω, λέγει, ότι θά σωθούν πολλοί ιερείς αλλά πολλοί περισσότεροι θά απώλεσθουν.

Καί τώρα άς επιστρέψουμε στη θετική πλευρά τού θέματος μας:

«Β' Ποιός πρέπει νά είναι ό κληρικός»

Στό ερώτημα αυτό νομίζω ότι καλόν είναι νά αρχίσουμε από τά έσχατα. Όταν δηλ. ένας ιερέας κοιμηθεί, ό αρχιερέας στή συγχωρητική ευχή λέγει «ώσπερ έν τή Εκκλησία Σου λειτουργόν αυτόν κατέστησας ούτω καί έν τώ ουρανίω Σου θυσιαστήριώ ανάδειξον Κύριε». Τί μεγάλη ευλογία! Νά συλλειτουργούμε στό επουράνιο θυσιαστήριο μέ τους αγίους επισκόπους, ιερείς καί διακόνους. Καί τί έπραξαν όλοι αυτοί οί κληρικοί γιά νά καταξιωθούν τής αγιωσύνης: Τί έπραξαν π.χ. οί νεώτεροι άγιοι κληρικοί, όπως είναι ό άγιος επίσκοπος Νεκτάριος, καί οί άγιοι πρεσβύτεροι Αρσένιος ό Καππαδόκης, Νικόλαος ό Πλανάς, Γεώργιος Καρσλίδης, στή Δράμα Μακεδονίας, Άνθιμος της Χίου καί τόσο άλλοι άγιοι κληρικοί που αναφέρονται στα συναξάρια, καί προσεδρεύουν στό επουράνιο θυσιαστήριο;

Κατ' αρχήν πίστευαν καί ζούσαν τήν ιερωσύνη τους ως χάρισμα, όχι ως δικαίωμα. Ο Απόστολος Παύλος συνιστά «μή αμέλει του έν σοί χαρίσματος» (Α' Τιμ. 4, 14) καί «αναζωπυρείν τό χάρισμα» (Β' Τιμ. 1, 6). Η ιερωσύνη είναι σπουδαίο καί ιερό χάρισμα τού Θεού στους ευλαβείς κληρικούς.

Οί άγιοι κληρικοί πίστευαν, όπως όλοι μας, ότι ή Εκκλησία είναι ή Κιβωτός της Σωτηρίας καί ή Ταμειούχος τής Θείας Χάριτος. Καί ό κληρικός υπηρετεί αυτή τήν Εκκλησία, που κύριο σκοπό έχει νά βοηθήσει τούς ανθρώπους νά οδηγηθούν στή Σωτηρία καί τή Βασιλεία τού Θεού. Άλλες δραστηριότητες της δεν είναι αυτοσκοπός. Γι' αυτό οί Απόστολοι είπαν στή πρώτη Χριστιανική κοινότητα «ούκ αρεστόν εστί ημάς καταλείψαντες τόν λόγον τού Θεού διακονείν τραπέζαις» (Πράξ. 6, 2). Πρώτα ό λόγος τού Θεού καί έπειτα ή φιλανθρωπία. Ο κληρικός διδάσκει μέ τόν λόγον του καί πρό παντός μέ τήν ενάρετη ζωή του. Γι' αυτό ό Απόστολος Παύλος προτρέπει τούς κληρικούς «Γύμναζε σεαυτόν προς ευσέβειαν» (Α' Τιμ. 4, 7). «Τύπος γίνου τών πιστών» «έν λόγω, έν αναστροφή, έν αγάπη, έν πνεύματι, έν πίστει, έν αγνεία» (Α' Τιμ. 4, 12). Ο δε άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος προσθέτει «ή ψυχή τού ιερέως νά είναι καθαρότερη από τίς ακτίνες τού ηλίου, ίνα μηδέποτε αυτήν έρημον καταλιμπάνει τό Πνεύμα τό Άγιον.»

Απαραίτητη γιά τήν πνευματική ζωή τού κληρικού είναι ή μέ βαθειά ταπείνωση τακτική προσέλευσή του στό Μυστήριο της μετανοίας καί εξομολογήσεως, ή ατομική προσευχή, τήν οποία ό άγιος Γρηγόριος ονομάζει «μυστική τού νοός ιερουργία», ή καθιερωμένη νηστεία, που κάποτε περιφρονείται, ή μετά φόβου τέλεις τής Θείας Λειτουργίας που προσφέρεται «υπέρ τών ημετέρων αμαρτημάτων καί τών τού λαού αγνοημάτων». Πόσον αυστηροί στον εαυτό μας καί επιεικείς στό λαό. Ο άγιος Θεόγνωστος λέγει: «έστω σοι ή Χάρις κρυπτώς άμα καί μυστικώς τά υψηλότερα

συνετίζουσα, έχε συνεκλάμπονσαν ένδον και τήν ψυχήν διά καθαρότητος». Δηλ., ή χάρις νά σέ συνετίζει συνεχώς και ή καθαρότητα τής ψυχής νά φωτίζει τό εσωτερικό σου.

Ο Κύριος λέγει: «Εγώ εμί ό Ποιμήν ό καλός» Κατ' επέκτασιν και κάθε επίσκοπος, κάθε ιερέας είναι ποιμήν τού λαού τού Θεού και παράλληλα προς τόν προσωπικό του αγιασμό, καλείται νά ασκήσει τήν ποιμαντική του, καταθέτοντας όλη του τήν αγάπη προς τό λογικό του ποιμνίο, αποβλέποντας στόν αγιασμό τών ψυχών και τή σωτηρία τους, διά τών ιερών Μυστηρίων και του ευαγγελικού κηρύγματος. Η ποιμαντική αυτή φροντίδα είναι πολυδιάστατη και επεκτείνεται σέ πολλούς τομείς, όπως είναι ή φιλανθρωπία, ή φροντίδα για τούς ηλκειωμένους, ή επίσκεψη ασθενών στα νοσοκομεία και τών κρατουμένων στις φυλακές, οι κατασικηνώσεις, ή αντιμετώπιση τών αιρέσεων και ή κατήχηση, (πού απαιτούν διαρκή θεολογική ενημέρωση), ή επιμέλεια νεανικών εκδηλώσεων κλπ. Καθένας από τούς τομείς αυτούς αποτελεί ένα ολόκληρο κεφάλαιο της ποιμαντικής δραστηριότητας, πού χρειάζεται πολύς χρόνος και σύνεση για τήν καλλίτερη διοργανωση και πρακτική εφαρμογή, μέ τή συνεργασία του κοινοτικού συμβουλίου και άλλων ειδικών τεχνοκρατών. Απαραίτητη βέβαια ή σχετική συνεργασία μετά τής Ιεράς Μητροπόλεως και ή ευλογία τού επισκόπου, έν ονόματι τού οποίου ενεργεί ό ιερέας, γνωρίζοντας τό του αγίου Ιγνατίου τού Θεοφόρου ότι «ό επίσκοπος του Πατρός τών όλων τύπος υπάρχει. Οί δέ πρεσβύτεροι ως συνέδριον Θεού και σύνδεσμος Αποστόλων Χριστού. Χωρίς τούτων Εκκλησία εκλεκτή ούκ έστιν.»

Η ποιμαντική δραστηριότητα τού κληρικού προσανατολίζεται προς «τήν μέλλουσαν Βασιλείαν» και έχει εσχατολογική διάσταση. Ο άγιος Ιωάννης τής Κλίμακας γράφει: «Ποιμήν κυρίως εστιν ό τά απολωλότα πρόβατα δι' ακακίας και ευχής αναζητήσαι και ανορθώσαι δυνάμενος».

Αγαπητοί μου αδελφοί,

Ζούμε σέ' ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο, με κύριο χαρακτηριστικό τή φιλαυτία, πού εκδηλώνεται μέ μιά αλαζονική συμπεριφορά, όπως είναι ή φιληδονία, ή φιλοδοξία και ή φιλοκτημοσύνη. Τά πάντα αμφιοβητούνται, αξίες όπως ή αγάπη και ή δικαιοσύνη διαστρέφονται και ό άνθρωπος ανίκανος νά αντισταθεί στις διάφορες προκλήσεις, παραδίδεται στό κυνήγι τής κατανάλωσης, τή διαφθορά, τόν ευτελισμό τών προσώπων και τελικά τήν απόγνωση και τήν αλλοίωση του κοινωνικού ιστού. Πόσον δυστυχής είναι αλήθεια ό σύγχρονος άνθρωπος όταν σκέπτεται και ενεργεί έτσι, σάν νά μήν υπάρχει Θεός.

Ο κληρικός χωρίς νά απογοητεύεται, καλείται νά κηρύξει σ' αυτό τό κόσμο, τό χαρμόσυνο μήνυμα του Ευαγγελίου, σάν τόν μοναδικό δρόμο για τή σωτηρία του. Αρκεί ό ίδιος ό κληρικός νά έχει συνείδηση και επίγνωση τής αξίας της ιερωσύνης του και τού προορισμού του.

Εύχομαι ό Κύριος νά μάς ευλογεί πλούσια στην ιερή αποστολή μας και νά μάς αξιώσει «τήν ημέρα εκείνη» νά ακούσουμε τό «είσελθε εις τήν χαράν Τού Κυρίου σου, άξιός νά προσεδρεύεις στό επουράνιο θυσιαστήριο». – Αμήν.